

טיב הקהילה

שבת נחמו |

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מנורנו ורבנו הר"ה צ'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ואתחנן

י"א אב תשפ"ג

הזמנים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדר"ג 7:04

מוצ"ש 8:19

ר"ת 8:56

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק ש"א 8:27 | סו"ת א' 9:53

סו"ק ש"ב 9:16 | סו"ת ב' 10:26

הזמנים לפי ששון קיז |

נליח מס:

687

טיב הפרשה

נפל לפני בבכי ובתחנונים שאסלה לו, מכש"כ שראוי שנפיים את בוראינו, כי גם אם בעבר זכיתו להשגה ברוממות, הרי עתה נתרבתה הכרתו בגדולתו, ועתה גם נתרבה עבודתו ויראתו ואהבתו אליו ביתר שאת לפי ערך גדולת ההכרה בו, ועל העבר אני מתחנן ומבקש מלפניו ומוספי עצמי בסגופים האלה שימחול לי על מעוטי עבודתי וקטנות יראתי ואהבתי בימים שעברו, כי מעט הוא לפי ערך העבודה שראוי לעבודו בפחד ובאימה כאשר עתה אני מכיר בו.

הרי לך מעובדא זו שמידה זו היא מידה של צדיקים הם אינם רואים ערך במעשיהם ועל כן כשמבקשים על מילוי משאלותם הם מבקשים 'מתנת חינוך' אולם המון עם אינם יכולים לזכות לתפילה כעין אלו.

כיון שכן מביא רש"י בהמשך פירוש נוסף, שזוהו אחד מעשרה לשונות של תפילה, וכל לשונות התפילה הם נחלת הכלל, ואין זה רק נחלת הצדיקים ואף שאדם פשוט אינו זוכה למידת הענוה של הצדיקים יכול גם הוא לזכות לבחינה זו, ובמידת מה יכול הוא לזכות לכך יותר מן הצדיקים חזקת כשבגשתו להתפלל אל השם על מצוקתו וצרותו, יתבונן מעט עד שיבא לידי הכרה שאין מגיע לו כלום מאחר שהרבה לפשוט ובודין באו לו כל צרותיו, ומתוך כך לא יבקש כי אם 'מתנת חינוך' ולפני בוראו יאמר, אמת הדבר שאני רואי לכולם אולם לא אבקש מסך כי אם 'מתנת חינוך' ותציני כרחם אב על בנים גם אם אין בידם מעש.

על פי היסוד הנזכר אמרתי לפרש על זה הדרך כוונת הכותב (ותהלים סט, ד) 'זאת תפילתי לך השם' - כשהגני מבקש שתתעלה תפילתי לפני הש"ת 'ע'ת רצון אלקים' - וברצוני שגם בעת שאני רואי להיענות לפי מעשי, ובחינת 'אלקים' היא מידת הדין מעכבת גם אז תהיה 'ע'ת רצון לקבלת תפילתי, תענה לך היא 'ברוב חסדיך עני' - שאבקש להיענות בזכות 'חסדי המרובים', כי לתפילה כזו אין פתחון פה למידת הדין לקטרג, וגם האדם מכשיר בכך את עצמו לקבלת השפע מאחר שמכיר שאין בו מעש.

עוד אפשר לפרש כי זוהי הכוונה בבקשתנו מידי יום אחר נפילת אפיים 'מחוצה ברחמים ומתפלים בתחנונים', כי מצד רחמיו הרבים אין מצדו מסך להושיע ואף שאין האדם מוכשר לקבל השפע מצד מעשיו, בכל זאת כשמבקש הוא בתחנונים מתוך הכרה שאין הוא ראוי לכך מצד מעשיו, תגן מרחצת לו, על כן 'תחציה ותתפיל לזר עני' מאחר שאכן מכירים את בערכיו המר, וידעו כי אין עזר - שאין את ראויים לעזר מצד מיעוט מעשיו. ושוב כופלים את בקשתנו ואומרים 'אבינו מלכנו חננו' במתנת חינוך 'וענינו' מאחר שמכירים את 'א'י בננו מעשינו, וידעו כי אין את ראויים לשום דבר בזכות אלא כל בקשתנו היא 'עשה עמנו צדקה וחסד' על כן מן הראוי שתעזר מידת רחמך וחסדיך 'והשיענו'.

הש"ת יהיה בעזרתו שאכן נכיר במיעוט מפעלנו לפניו, ונזכה לעמוד לפניו מתוך הכוונה וענוה ובזכות זה תהיה תפילתנו ובקשתנו לרצון לפניו, ויסלוא כל משאלות לבנו לטובה.

נחמה של תחנונים מתוך שפלות רוח

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר: (ג טו) ופירש"י: אין חנוך בכל מקום אלא לשון מתנת חנם. אע"פ שיש להם לצדיקים להלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם וכו'. דבר אחר, זהו אחד מעשרה לשונות שנקראת תפילה, כדאיתא בספרי:

...

יש להתבונן מה כיוון רש"י להוסיף בפירושו השני שזה אחד משלושת של תפילה הרי לא הוסיף לנו פירוש נוסף בלשון התנינה, כי אם הודיע לנו שזוהו אחד מהעשרה לשונות של תפילה, והיינו שבקשת מתנת חינוך היא אחד משלושת התפילה ומה שייך לומר על כך 'דבר אחר'?

ויש לומר שמתחילה פירש רש"י שזאתה תפילה היא דרך עבודה השייכת רק לצדיקים כי רק הצדיקים יכולים לבקש מתנת חינוך כי ברוב תבונתם מכירים בערכם המר, ועל אף שהרבה תורה ומעשים טובים אינם רואים בכך זכות לעצמם כי בדעתם הרחבה מכירים הם ברוממותו יתברך, ויודעים כי לגדול רוממותו אפילו שמים לא זכו בעיניו, ועל אחת כמה וכמה שלא שייך לקרין מחוסר לצאת ידי חובתו לבוראו, ועל כן יכולים הם לבקש 'מתנת חינוך' אולם אנשים פשוטים שאינם באים לידי מדרגה זו אינם יכולים לזכות לתפילה מעין זו.

וכאחזה מעשה המובא בספרי' 'סדורו של שבת' (ח"ב הדרוש השלישי, פ"ג) על רב סעדיה גאון, שפעם אחד בא אצלו אחד מתלמידיו פתאום בלילה, ומצא אותו שהיה מתגלגל בשלש. והיה התלמיד עומד משתומם ונחרד ונרתע, ושאלו: רבי רב, כלום חס ושלוש אתה צריך לתשובה ביסורים וסגופים גדולים כאלה? ואם הדרת כבודו שמעולם נשמר סכל לכלוך וחרדה עבירה מספר עצמו כך, מה נעשה עוד אנוח אוזני קיד מלאים פשעים ועונות מעוררים, הלא לא יספיק לנו כל מיני צער ויסורים בסגופים גדולים מרים כמוזת, לפי ערך הדרת מעלת כ"ת שיהיה צריך לגלגל שלש.

והשיב לו: תדע שמעולם לא עשיתי כזאת כי ידעתי בנפשי שלא עברתי על עבירה כזו ול"ו שאחיה צריך לכוז. ואך למדתי דרך הזה מבעה"ב אחד שבאתי לבית מלכו ונחמאכסנתי אצלו. והוא לא הכירני וכבדני כערך הכבוד שעושים לכל אדם וכשיצא הקול בעיר שאני באתי לשם נתאספו כל בני העיר אנשים ונשים וטף, להקביל פני כדך אנשי ישראל שכבוד ד"ה יקר בעיניהם.

ובראות הבעה"ב שכן הוא התחיל גם הוא לכבדני בכבוד גדול מאד, כפי השגת ידו ויודת. וכשרציתי לצאת משם לשום לדרך פעמנו, נפל לפני רגלי ויבך ויתחנן לי לאמר ימחול נא ל"ת לי על כבודי. ואמרתי לו: הלא כל הכבוד הזה עשיתי לי מאשר היה בידך ובסתך לעשות ומה היית יכול לעשות עוד בכבדני? והשיבני: אני מפייעך על השעה הראשונה שלא הייתי יודע במעלות גדולת אדמתי, ולא כבדתי בכבוד הראוי לכבודי, ע"ז אני נפל לפני רגלי אדמתי ומבקש את סליחתו כי לא ידעתי אז בגדולת אדמתי.

דבריו אלו עוררו אותי למאד כי אמרתי בלבי שאם בכבוד בשך דם

טיב המערכת

• ואראה את הארץ הטובה •

אנו נמצאים בשבוע לא פשוט, שתחילתו ורובו אבל, כאשר השיא ביום המר תשעה באב, ומיד לאחריו שינוי דרמטי כאשר כבר בשבת אנו מקבלים נחמה כפולה מאת הש"ת - 'נחמו נחמו עמי יאמר אלוהיכם, בטוחנו כי אילו היו מנסים בדורנו לקבוע דינים אלו, היו רופאי הנפשות למיניהם נזעקים כיצד אפשר לעשות כדבר הזה? בתוך שבוע אחד כאלו הפכים ואפילו שינוי לכ גדול ביום אחד, מעבר מאבלות גמורה לשבת שמחה, אבל חז"ל לא חשבו כך, אלא להיפך, חז"ל קבעו לנו דינים אלו, וגם דיני אבלות לכל השנה כולה כדי שלא נשכח לרגע את החסרון הגדול את בית המקדש שנחרב ואיננו, אבל אנוח בדורנו הרחוק והשפל אינו מבינים כמה גדול חסרוננו ובקושי מצליחים להתאבל מעט בימי בין המצרים.

פסוק אחד בפרשתנו נוגע בשני הצדדים: 'אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן הזה הטוב הזה והלבנון, רש"י במקום סבאר 'הלבנון' - זה בית המקדש, הגמרא אומרת 'למה נקרא שמו לבנון שמלכין עונותיהן של ישראל' ובמקום אחר אומרים חז"ל שהוא מלשון 'לב' שכל הלבבות היו שמחים בו, וזהו בית המקדש שאין לנו אותו, את מקור השמחה שלנו איבדנו, ובאמת אלו שהיו באותו הדור לא יכלו לשמוח בשום פנים ואופן כי הם באמת ידעו מה חסרנו, ובתחילתו של הפסוק נותן לנו משה רבינו הדרה לימים שבהם יוצאים 'לראות את הארץ', הוא מבקש מהקב"ה 'אעברה נא ואראה את הארץ הטובה, הוא רוצה לראות רק את הטוב שבארץ, כי כשיצאים 'לראות את הארץ', אין זה בהכרח שרואים רק דברים טובים, אבל משה רבינו מלמד אותנו כי טרם היציאה צריכים להתפלל שנוכה לראות רק דברים טובים ושלא נישל חלילה בראיות אסורות.

אכן כמו שאמרנו, אנו נמצאים במצב מבלבל, אמנם דיני אבלות בין המצרים כבר הסתיימו, אבל לצערנו עדיין לא נגאלנו ואנוח בגלותנו, וגם אם יוצאים 'לראות את הארץ', עלינו להקדים תפילה ליציאה 'ואראה את הארץ הטובה, ונראה רק דברים טובים.

(לפי טיב תורה-ואתחנן)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מנורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב
ההודעות

י"ד תמוז ה'תשפ"ג | יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

תיקון חצות

א. תניא רבי אליעזר אומר שלש משמרות היו הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארץ, שנאמר ה' ממרום יושב ומשמר יושב הקב"ה נמי אומר רב שמואל בר מרתא משמיה דרב שלש משמרות היו הלילה ועל כל משמר ומשמר הקב"ה אומר או לבני שבעותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגלית לבין אומות העולם (בבבא).

ב. ורביא ללך ירא שמים שיהא מיצר דוואג 'באותה שעה', ולשפוך תחנונים על חורבן בית המקדש, כמו שנאמר קומי רוני בלילה לראש האשמורות (ראש סי' ב).

ג. המשכים להתחנן לפני בורא, כיצד לשנות שמשנתה המשמרות, שהן בשליש הלילה, ולסוף שני שלישי הלילה, ולסוף הלילה, שהתפילה שיתפלל באותן השעות על החורבן ועל הגלות, רצויה (שער סי' א סי' ב).

ד. המקובלים האירכו מאוד בגודל מעלת קימת חצות כי רבה היא וכבר נדפס בסידורים סדר ההנהגה ע"פ כתיב האר"י ז"ל, והעת להתאונן על החורבן נכון יותר שיהיה קודם חצות מעט, ומחצות ואילך יעסוק בתורה, ואחר התיקון שיעור משניות קודם לכל דבר, ואם זכה להכמת האמת עת ההיא מסוגלת מאוד (פ"ב סק"ט).

ה. רביא לכל ירא שמים שיהא מיצר דוואג על חורבן בית המקדש, אבל התורה והתפילה יהיה בשמחה (פ"ב סק"ט).

ו. ועל פי זהו והמקובלים הוא חיוב, ואין מקום לחלוק בין ת"ח לשאר העם (סי' ה' הל"ט).

ז. ומהר"א לציין דברי השע"ת (סי' תפ"א סק"א) שהביא בשם הבר"י, דמי שקם בעת שהציבור אומרים סליחות, והיה צריך לבטל תקון חצות, טוב שיאמר תקון חצות כסדר האר"י ז"ל, שהוא עיקר גדול יותר מהסליחות עכ"ל, והוא דבריו להלכה גם בספר בא"ח ובכה"ח, ועיין בספר שו"ת שלמת חיים (לפני הגר"ח זצ"ל) שנשאל למה אין המנהג כן, ח"ל, ענין חצות הוא מכלל הדברים שאין להם שיעור, אם יצא לצאת בזה, יאמר מזמור על נהרות בבל, ועוד מזמור לאסף, וכי לא נמצא בהסליחות הרבה התעוררות על גלות השכינה והצדיקים, ובלבד שיכין לבו לשמים, לא יחסר לו שום דבר עכ"ל (ס"ט).

ח. ומלפנים היה הרבה שעסקו בעבודת זו, לאוקמי שכינתה מעפרא, ולומר תקון חצות, והיום מחמת חולשת הדורות כמעט שנשכח עבודת זו, ועל זה צועק השכינה הקדושה (פיט של הלש"ן ד"ל) בבית ישראל ראיתי שעוררתי, אין איש שם על לב, שלמה אהיה כעויתי, כקדי נטוי, בגדו הדחוי וכו', ולכן בדאי כל דורש ומבקש ה' צריך עכ"ל מדי פעם לומר תקון חצות, וכן אנשים שהם בין כך ערים בשעת חצות, או שקמים באמצע הלילה בגלל איזה סיבה, (בין שהלכו בנסים וכו') דיש להם לומר תקון חצות, או עכ"ל אפסטי"ל על נהרות בבל, וכמו שהבאנו לעיל מדברי הגר"ח זצ"ל, שתקון חצות אין לו שיעור, ובאמיתא אפסטי"ל אחד, הרי כבר משתתף בצער השכינה כ"י (ס"ט).

ט. זמן חצות הוא תמיד באמצעות הלילה ממש בכל מקום, ואפילו בלילות הארוכות או הקצרות, והיא י"ב שעות אחר חצי היום (פ"ב סק"ט).

י. אם אינו יכול לקום בחצות, יקום בראש האשמורה השלישית (שער הרב מרח"ת סי' ב).

יא. אף מי שלא נתעורר בנקודת חצות, אלא אחר שעה או ב' שעות, צריך לקום באותה שעה, ולא יאמר כיוון שלא נתעורר בנקודת חצות ישאר ישן, אלא כל מה שמקדים בקימה מן השעה עדין טפ"י, ואם גם זאת אינו יכול, לפחות ישתדל לקום קודם עלות השחר כדי שיכול לומר תיקון חצות ולחבר לילה ויום בתורה (פ"ח סק"ט).

יב. בשעת הדחק אף שעלה עמוד השחר, יש קצת מציאות לתיקון (שער הרב בשם הרמ"א).

יג. והנה הגם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא, אף על פי כן אין זה לעכב, אלא תחילת זמנה היא מתחילת האשמורה התיכונה, כמ"ש בזהר פ' ויקהל, שהן שתי שעות לפני חצות האמיתי בקיץ ובחורף, וסוף זמנה נמשך עד אור היום למי שלא היה יכול להקדים כמ"ש בפרי עץ חיים, ולשומעים ינועם ותבא עליהם ברכת חז"ל שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה לעתיד דכתיב שמוח את ירושלים וגילו בה כל אוהביה שישו אותה משוש וגו', כי ה' רצון אמן (שער הרב מפקי הדוד).

יד. בסוף הלילה יבקש צרכיו (פ"ב סק"ט).

טו. אם נתאחר לומר התיקון עד קרוב להנץ החמה, יאמר המזמורים לבד וידלג הקינות (פ"ב סק"ט).

טז. תבונה שנתחברו יחד לומר תיקון חצות בציבור, אין למענם, ואדרבה ברוב עם הדרת מלך. וטוב יותר שיאמרו את התיקון בבה"כ משיאמרוהו בחדר הסמוך לו, דבה"כ קדיש טפ"י, וגם שיהיו מעשרה הראשונים בבית הכנסת (פ"ב סק"ט).

יז. הנוערים בלילה צריכים ביחד להזהר מאוד מאוד משיחת חולין (פ"ב סק"ט).

יח. אחר"כ יאמר, אני מאמין באמונה שלימה בנחמת ציון, אלוקינו ברחמי ינחמנו ויחדש עלינו מלכותו מהרה (ברכי סי' ב).

יט. כתב השל"ה, בכל סעודה יאמר על נהרות בבל, ובשבת וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון, יאמר שיר המעלות בשוש וגו', והעיקר שידע מה קאמר, כי אחר כונת הלב הן הדברים (פ"ב סק"ט).

כ. ולא אמנע מלהביא מאמר אליהו הנביא זכור לטוב (הנא דבי אליהו פ"ד), ח"ל, אמרו כל חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמיתו, ומתאנח על כבודו של הקב"ה, ועל כבודו של ישראל שנתמעט, כל ימיו, ומתאמר ומצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש, ולישועה שתצמח בקרוב ולכונן הגליות, זוכה לרוח הקדש בדבריו, והוא דבריו במסילת ישרים (פ"ט) ע"ש, ויע"ש בשינוי לשון קצת, בספר אורחות צדיקים (שער הדואג), והדברים נראים למתבונן בהם (סי' ה' הל"ט).

טיב הבנין • ומצפים לך לישועה •

זכור את צער גלות השכינה גם בשעה שזרחה לו שמשו

צפת לישועה

עדיין לא יצאו אלא ימים מועטים מימי תשעה באב ובין המצרים הימים אשר כל בית ישראל, באשר הם היו שהיו צעזעז ואבל על השריפה אשר שרף ה' עם חורבן בית מקדשנו ותפארת עוזנו. ובהיות שעדיין נזונים אנו תחת הרושם החזק של אלו הימים נעסוק עתה בענין הסתעף מזה.

האמת הוא, שכל העניין שאנו עוסקים בו זה עתה, אינו עסק לימים האלה בלבד, אלא הוא נוגע לכל ימות השנה כולה. ואף על פי כן, ברי הדבר, שהימים האלה של חודש אב מעוררים את העסק בזה בית שאת ובית עוז.

כפי הדיוע לכל, הרי שהנושא של ציפיה לישועה, הוא עניין יסודי ומרכזי בחיינו של האיש הישראלי. כל ימיו אשר היה האדם על אדמות מחריב הוא לצפות לבוא יום ה' הגדול והנורא בו יתגלה כבוד מלכותו עלינו, וישיענו ויגאלנו שנית מן הגלות הסר הזה. לאוקמי שכינתה מעפרא ולעשות לה בית ומדור לשכון שמה כמאז ומקדם.

צפי' לישועה - הוא אחד מן השאלות הראשונות שנשאל האדם מיד עם הגיעו לעולם האמת. כדאמר בגמרא (שבת לא.) שבשעה שסבניסם את האדם לרין שואלים לו כמה שאלות יסודיות לדעת האם מילא את תוכו בעולם, ושאלה זאת הוא אחד מהן.

שבע האדם לצפת לגאולה רק כשנמצא בצרה

אבל כידוע שמדרך האדם שהוא משלים עם המציאות עד שלא חל ולא מרגיש כלל באיזה חסרון שנתחסר. דבר זה גורם לאדם שישחקק לגמרי בתוך הגלות תוך שהוא שוכח לגמרי ששכינתה בגלותא, ושמים שדברה בית מקדשנו עדיין לא נפאה השכינה הקדושה מזה לכך רגליה.

רק כאשר חלילה ניתכת איזה צרה על ראש האדם או שעניינו אינם תולכים לו כפי הסדר שהוא רוצה. אז הוא נזכר שעדיין אנוה בגלות ומתחיל לבקש על הגאולה כשכונתו בכלל על עצמו שיושע בענייני עצמו. אבל כל זמן שהכל אצלו כשורה, אינו זוכר כלל, לא שצער הגלות ולא שצער השכינה, הכל נעים ונחמד.

בעניין זה מסופר על איש אמונה של אחד מגדולי ירושלים בדורות האחרונים, שהשקיע את סמונו אצל אחד מנגידי העיר. יום אחד, כשפגש את רבו הגדול, ציווה לו הרב שילך מיד אל אותו עשיר וישפוך את כל כספו אשר הכניס אצלו עד עתה. המקורב לא הבין כלל את פשר הוראות של הרב, לא היה כל סיבה נראית לעין להוציא את כספו מן העשיר הדיוע בעסקיו המוצלחים. אך היות שאמונת חכמים הייתה בו רגילה, הלך והוציא את כל סמונו עד לפריטה האחרונה. לא חלפו אלא ימים ספורים בלבד, וכאשר בשעה קוצים פשטה השמעה בירושלים שאותו נגיד ובעל בעמו פשט את רגלו ויצא נקי מכל נכסיו.

ותיפוע רוח המקורב עד למאה, לאחר שהבין לספר כי רבו הציל מבעד מועד את סמונו סכיליון ודאי. אך יותר מכך התפעל מגילוי רוח הקדש שהופיעה אצל הרב, שהיטיב לראות דברים שלא נדעו לאיש.

משגילה בפני הרב את התפעלותו, ביטל הרב את דבריו מכל וכל, ואמר שאין כאן לא רוח הקדש ולא נבואה. אלא כך היה מעשה בערב שבת כשהיה הרב במקוה הגיע לשם אף אותו עשיר להתכונן לקראת שבת קודש, אך תוך כדי שובס אותו עשיר, נקרה מלבו אנוח כבירה והפציר, 'אוי מתי כבר יבוא המשיח! לא הכרתיו כאחד שצער השכינה הינו מהעניינים הנמצאים לו בראש מעיניו, אמר הרב לכן, משאך שמעתי מפיו שגם הוא כבר בין המצפים לביאת המשיח מיד הסקתי בדעתי שהתחפר עליי הגלגל...

משל למה דבר דומה

שמעתי משל נאה שמיטיב לקלוע השערה ולהגדיר את מצבו של אותו אדם שנזכר לבקש על הגאולה רק בשעה שמתרגש עליו איזה צרה.

היה היה איש אחד אשר ביתו מלאה הייתה בורע בורח ה' אך הפרוטה לא הייתה מצויה בכיסו כלל וכלל עד שהגיע למצב שכבר לא היה לו בכדי להביא לחם אל פי התף. בצד לו נמלך לנסוע לארץ רחוקה, שם קיווה למצוא איזה פרנסה, מטנה יביא מטרחה לחם להחיות בהם נפשות ביתו וילדיו. בלב כבד הלך ונפרד מכל

משפחתו, והפליג לו לדרום מתוך תקווה שחפץ ה' בידו יצלח.

כך עבר עליו תקופה ארוכה ביותר, שבו עמל קשות בכל מיני עבודה שהזדמנה לידו, ובלבד שידוויח מטנה קצת סמוך, שבסופו של דבר יוכל לחזור אל ביתו לכלכל את אשתו וילדיו. אף בלילות היו כליוהו מייסרות אותו, לבו היה יוצא ממעטעים וכיסופים אל צאצאיו ואל כל משפחתו, כל היום ראה אותם עומדים לגד עיניו, הלא רק למענם ובשבילם הוא מתאמץ ומתיגע. בכל כוחו היה מתגבר על הרגשיו, שזוה בארץ ניכר, עד שיתקבץ בידו סכום הנון עמו יוכל לשוב לביתו ולפרנסם בכבוד.

כעבור תקופה ארוכה ביותר, שבעינו נדמה כנצח גמר אומר בדעתי שהסכום שהצטבר בידו יוכל לספק את צרכי, וכבר החל מחשב את דרכיו כיצד יוכל לשוב אל ארץ מולדתו, אל ביתו וצאצאיו האהובים והצמודים אל קירות לבו. הוא רכש לעצמו כרטיס הפלג, וברוב התרגשות החל למנות את הימים שעתידו לו עד שיזכה להתראות עמם ולחיות בפניהם. מגדל הציפיה היה נראה עליו כל יום כשנה שלמה, אך זאת נחמתו, שזתה הנה מתקרב היום המיוחל והנצפך.

ימים ספורים קודם ההפלגה והנה הוא רואה לגד עיניו המשתוות את אחד משיכניו הוותיקים מארץ מולדתו שהגיע זה עתה לכאן, הוא מאד שמח לקראתו, מאחר זהו לו עידן ועידנים שלא ראה פנים מוכרות מסידעיו. הוא החל קושר שיחה עמו ומנסה לבדו אצלו את שלום ביתו וצאצאיו, מה הם עושים מאז הלך מביתו ומה קורה עמם. הלה השיב שברוך ה' שלום כראוי, הם גדלו הרבה ואף עשו פרי, ובה' תולכים כולם בדרכים ישרות. לבו החרב משמחה בשמעו את פריסת השלום הגעיסה והנערה. כסובן שרגשי געגועיו הלכו והתעצמו עד למאד, מתי כבר יבוא לידי ואזכה לראותם עין בעין. בטוח בלבו שכמים הפנים לפנים וגם צאצאיו יושבים ומסתוים בעיניו כלות לשוב אביהם לביתו.

לפי תוסט, מוסיק השכן לספר, שסמט לאחרונה שמע כיצד שנים מבעותיו משוחחות ביניהן, כשהאחת אומרת לאחותה: הנה זה כבר עידן ועידנים שאבינו נסע לארץ רחוקה ואותו עזב לאנחות, כנראה שטורצה הוא שם במקומו הגידת האמת - הוסיפה הבת - שאם חפץ הוא בכך הרי שיכול להישאר שם כטוב בעיניו, אך רק זאת נקווה שלא ישכח לשלוח את הכסף שהבטיח לנו להביא משם.

משאך שמע האב את הדברים האלה, נפל לבו בקרבו ונשתחו פניו ככרום הוא נתן קולו בבכי ובשברון לבו הפטיר ואמר: אני חשבתי שצאצאי מסתנים לי ולבם יוצא אלי בגעגועים הן הם יודעים כי רק למענם התגלגלתי בדרך רחוקה ומסוכנת בכדי להביא טרף לפיהם והנה עתה נוכחתי לדאוג לבי לשמוע שכן הם מסוגלים לדבר. זאת אומרת שלמעשה אין הם צריכים אותי כלל וכלל, רק את סמוני הם צריכים. ומתוך צערנו נטל את כרטיס ההפלגה וקרעו לגזרים בפרטיו, אם אין הם חפצים בי אז מה טעם שאשוב אליהם.

אין הקב"ה גאולה כי אין אנו משתוקקים לגאולה בדבקי

קשה לומר את זאת, אבל המשל אינו רחוק לגמרי מסבבינו. אנו כאשר שפר עליו גורל של אדם והכל הלך לו לפי רצונו, שוכח הוא לגמרי כי אבינו שבשמים שכיכול שוכן בגלות יושב ומצפה לאותו חסון שבו יוכל לשוב ולהשרות שכינתו בקרב בניו אהוביו משכבר הימים אולם אין קול ואין עונה. הקב"ה מתאווה לצפייתו ולהשתוקקותם של ישראל אליה, אך בניו כאילו ושכחו את צערו. ורק כאשר אין העניינים מתנהלים בתכלית השלמות או אז מוכרים כי גם הקב"ה שוכן בגלות וכשישוב האדון לביתו, כך הוא יודע, אז ייווה לו מכל צרותיו ומעוקותיו, ולכן חפץ הוא שכבר ישוב ה' לגאולו.

איזה פנים יש לזה כשכל תכלית צפייתו הוא רק בשביל שיגאלוה הקב"ה מכל צרותיו ומכל עקתיו בישין, בעד שכלל אין עולה בדעתו לחשוב על צער השכינה שגאלה להחזיק מבניה אהוביה. דומה הדבר לאדם בגים שאינם נושאים את עיניהם אלא למסון אביהם אבל בשלום האב עצמו אינם דורשים ואף אינם נכספים אליו כלל. מה הפלא כי "עבר קציר כלה קץ ונאנחו לוא נושענו (ויס"ח ט כ), מדוע ישוב הקב"ה ויחדשנו אם אינו חפצים בו כראוי.

כאשר מבקש על צערו יזכור את צער השכינה

ואם כי לא באנו לומר שאסור לבקש על צרכי עצמו כלל וכלל,

מתניתין, שלחי מסכת תענית (פ"ד ס"ח): "אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים שבהן בנות ירושלים יוצאות כל צאינה וצאינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונה וביום שמת לבו (שיר השירים ג, א)."

בספרות בני ישיבך (מסארה בתולה במחול שלח אות ב) פירש בזה בדרך מופלאה, הנה לפי הטעמים שהוזכרו בגמרא (תענית ז') יום שהותרו השבטים לבוא זה בזה, ויום שהותר שבט בנימין. הנה יש לומר, דלבעבור זה מוזים ההוא הוקבע לדורות להתעסק בחינות ביום הזה.

"אבל גם על זה מהרואי לתת לב למח דוקא ביום הזה אירעו המעשים הללו שהותרו השבטים והותר בנימין להתחתן, ובדאי לא במקרה נפל הדבר הזה דוקא ביום הזה ט"ו באב."

"ואמר לך את הנלענ", דהנה בל"ה באלול התחלת בריאת העולם והתחלת בריאת העולם היה בבחינת תואר מלכות, בכדי להקרא מלך, כי אין מלך בלא עם. והנה מלכות סוף מעשה במחשבה תחלה, וישראל עלו במחשבה תחלה, אשר המה ימליכות, והמה יתחתנו ויתחברו למלך הכבוד, ע"י התורה שנקראת ראשית."

"והנה אמרו ר"ל (סנהדרין ג) ארבעים יום קודם יצירת הוולד מכריזין ברקיע בת פלוני פלוני, וכדומה הללו ארבעים יום קודם כ"ה אלול הוא זמן שלפנינו חמשה עשר באב ישראל עלו במחשבה להתחתן במלך הכבוד. – על כן יום שהותרו שבטים להתחתן זה בזה, וגם יום שהותר שבט בנימין להתחתן, היה דוקא ביום הזה (כי היום נוסד ספר ראשית הבן)."

"וכמו כן תקנו בכל שנה, בנות ישראל יוצאות במחול משחקים ומי שאין לו אשה יפנה לשם ונתהוהו החיתון לעורר הייחוד הקדוש אשר ישראל עלו במחשבה ועל ידי עליית מחשבתם כביכול נתהוה בריאת עולם" עכ"ל. הנה. לכבוד האי יומא עילאת, יצאנו ללקקו שושנים נאות בפרק 'בתולה נישאת', מתוך מעינותיו של כ"ק רבינו הגה"צ שליט"א בענייני השידוכים והי רצון שיוכר בני ובנות ישראל למצוא כל אחד את חיונו הנכון והראוי לו, לבנות בית נאמן בישראל, אמן.

שה לי איש נאמן מחשובי חסידים באבוב בברוקלין, כאשר הגיע בנו הבחור הנחמד לעונת השידוכים נכנסו יחדיו אל הרבי הוקן כ"ק הרמ"ק רבי שלמה מבאבוב צוק"ל לבקשת ברכה ועצה, ולקבל לקח טוב מפיו בדברי הדרכה והנחה כיצד לגשת לפרק זה של 'האיש מקדש'.

בין הדברים דיבר הרבי בדברים נוקבים, אודות אלו שמחפשים ומחפשים ומעקבים כמה הצעות טובות ויפות. ואמר אל הבחור: תדע נאמנה, שאם תעשה בגיל שמונה עשרה את אותו השידוך שתסכים עליו בגיל עשרים ואחת, הרי שתהיה מאושר... – למה לך להמתין כל השנים בצער ועוגמת נפש ואכזבות עד שתלכסו תסכים לזה, הרי מיד בתחילה תוכל לשמח בהצלחתך! ושפתי פי חכם חן.

ההסכמה לשידוך 'רגיל' (לא שפ"ץ סיחוד...) נעוצה ביסודה בידיעה ברורה מראש, שאין האדם השלם מצוי כל כך, ולא כל המחפש שידוך הוא אדם השלם... – המוכנות מראש להסכים על דבר שאינו מאה אחת, היא ערובת הצלחת השידוך. מי שחושב בעת השידוך והחתונה, שהנה זכר ברוך השם לקבל דבר השלם במאת האחוזים, יגלה מהר מאוד שגם לחמישים אחוז אינו מגיע... אך מי שחושב בעת השידוך שאין בידו אלא חמישים אחוז, הוא יגלה אחר החתונה שמאה אחוז בידו... ודוק.

המחפש שידוך את מה שרוצה בדמיונו, ללא שום מוכנות לוויחוד, הרי כמעט בטוח הוא שלא ימצא עד שיאלץ להגיע לוויחודים כאובים יותר. – איך אומרים העולם: כשלא הולך כמו שרוצים רוצים כמו שהולך... [אם כי נישט נישט ווי סען וויל ווילסען ווי סי גייט]. והדברים אמורים גם בשידוכים במקום לדעת מה שאין יש לרצות את מה שיש...

[ט"ב השידוכים ח"א לכתובים שער השידוכים פ"א אות ג, שבידת הגאון שבחפשי השידוך]

אחד מחסידיו הנאמנים ותלמידיו המובהקים של מרן הגאון רבי משה אריה פריינד צוק"ל, מרא דארעא דיישראל פה ע"ה"ק ת"ק, היה מוה"ר שמואל בראך ז"ל מניו יורק רבתי, הוא לא עשה צעד קטן וגדול בלא שישאל מתחילה בדעת רבו. את כל שאלותיו ובקשותיו היה שולח עם ידידו ודעו, אחד מאנשי שלוש המסורות של הרמ"א, של שלח על ידי פנים רבים קוויטלאך עם פדיונות ועל כולם נענה הרב בשמחה ובאהבה, כדרכו בקודש.

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

ו'נסיל לא יבין'

שנים רבות אני טס לארצות הברית לקראת הימים הנוראים לשמש חזן בבית הכנסת של אחת הקהילות.

לפני שנתיים נולד לנו תינוק סמוך לחגים ולא היה מצב שאסוס, לכן דאגתי לחזן מחליף כדי שהקהילה לא תיתקע, ובכך גם חשבתי שאשמוזר את מקומי בקהילה, שהרי אני שולח את ידידי במקומי, ומה שבטוח הוא שידידי יפנה את מקומו לשנה האחרת.

אלא שהגיעה תקופת השנה ושוחחתי עם בני הקהילה כדי לתאם את הזמנים המדויקים לבואי. להפתעתי הסביר לי הנגיד שהם סגרו חוזה עם הידיד שלי ששלחתי להם שנה שעברה, עוד התברר לי שהוא נתן להם מחיר זול משל, ועבד קשה לשכנע אותם שאני לא מעוניין בתפקיד.

פניתי לאותו ידד ושאלתי אותו על דבר פניהו הבלתי הוגנת והוא ענה לי בפשטות: "ככה זה בשוק העבודה, מי שמצליח לזקק!!!". הייתי כל כך המום מהתשובה שלו שאפילו לא כעסתי עליו, השכל לא תופס את גודל עיוות המחשבה שלו, כמובן שהיה לי זמן לעבוד על המידות שלי, ולקבל באהבה שכל מה שה' עושה זה מדויק ומחושב ואף אחד לא יכול לגעת במה שמוכן לי וכו' וכו'.

כעבור שבועיים קבלתי הזמנה לקהילה מדיהמה, שהחזן שלהם לא יכול יותר להגיע והם שמעו עלי. מדובר בקהילת בני תורה שרצו תפילה ישיבתית בשונה מהקהילה הקודמת של בעלי בתים, שאחד מהם עמד מאחורי ונשף בעורפי ואוי לי אם הארצית מעט במקום שעלה לי רגש. הקהילה הזו שילמה הרבה יותר מקודמתה וכל מה שנשאר לי זה להודות לה' על החסד שגמל איתי. בנוסף מדובר בקהילה עשירה שתורמו לי לארגון שאני מחזיק עבור נוער מתמודד בעין יפה, כך ששני תורמים מהקהילה הזו שלמו את כל ההוצאות לשנה כולה ומשאר התרומות הגדולות את הפעילות.

והסוכרייה שנשאר לסוף: אותו ידד פנה אלי פתאום בבקשה אם אני יכול לדאוג לו למקום תפילה באמריקה, לשאלתי מה קרה לקהילה שלקח לי, הוא ענה שהקהילה התפרקה ואין להם מניין וכל אחד הולך לבית כנסת אחר... [כמובן שלקח לי זמן כדי לא לשמוח בנפול...]

רק להודות לה' ולא לנכוס כי הכול באמת לטובה ולברכה!!!

מספר המעשה: א.א.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מופנך לשלוח אל ר' שפתה ספואלס
בפקס: 15326517922

אמר לי אותו יהודי: אילו הייתי בורח מן הבעיה הרי הייתי הורס את הבית והורס את כל המשפחה המפוארת הזו! ומי ידע עוד איזה צרות וייסורים היו נספים עלינו, ה' ירחם!

לפעמים נדמה לי | הפשך בעמוד הבא <

לימים נתאלמן ר' שמואל, ובנוסף תקפתו גם מחלת הפרקינסון ל"ע והנה הוצע לפניו שידוך אחד שהיה נראה כמתאים לו לפי עניינו, וביקש את ידידו הנאמן שיכנס אל הרב לשאול בעצתו אם לקבל אותו שידוך, והורה לו לכתוב 'קוויטעל' עם השמות המדוברים שמו ושם אימו, ושם המדוברת ושם אימה, ולצרף לפדיון נפש כך של מאתיים דולר (\$200), שהיה סכום נכבד והוגן בימים ההם.

ההסכם ביניהם היה תמיד, שהחסיד בירושלים מוציא מעות משל עצמו כפי בקשתו של ר' שמואל ליתן לרבו, ובבוא העת בהגיע ר' שמואל לארץ הקודש, או כשהזדמן שליח לפניו היה פורע את כל תשלומי הפדיונות שהוציא ידידו החסיד בירושלים.

אולם הפעם כשפשפש החסיד בכיסו לא מצא כי אם מאה דולר בלבד (\$100), חשב האיש בליבו, גם מאה אחת הוא סכום מכובד בשביל פ"ן ומספיק כדי לצרף אל הפתקא...

נכנס אפוא החסיד אל הרבי בדחילו ורחימו, הגיש לפניו את הקוויטעל עם הפדיון, ואמר שר' שמואל בראך מניו יורק שלח זאת לרבו, ומבקש לשאול אודות הצעת שידוך המוצעת לפניו.

עוד בטרם שמע הרבי את פרטי ההצעה הנדונה, נטל את הפתקא ואת הפדיון, הביט בהם כה וכה, והנה לתדהמתו של החסיד, מושיט לו הרבי בחזרה את הפתקא ביחד עם הפדיון, באומרו: ר' שמואל האט דאס מיר גישט געשיקט! – ר' שמואל לא שלח לי את זה! – סתם ולא פירש... אבל החסיד הבין חיקף ומיד למה ירמזו דבריו... ומדוע אינו חפץ לקחת מידו את הפתקא, כאשר ברוח קדשו הרגיש בו שאין השליח עושה שליחותו אל נכון.

יצא אפוא החסיד בבושת פנים, לווח מאחד מחבריו עוד מאה דולר (\$100), וחזר עד מהרה ונעמד שוב בתור, כשהפעם כבר מצויד הוא בשתי מאות (\$200) בידו. עם כניסתו בשנית אל הרב נטל הצדיק מידו את הקוויטעל עם הפדיון במאור פנים, שאל ובידד אודות פרטי הצעת השידוך המוצעת, ולאחר מכן פסק את פסקו לגשת אל השידוך, והשי"ת ישלח עזרתו מקודש שיעלה ויצלה בברכה והצלחה.

ואכן התקיימה ברכתו של צדיק במלואה, ר' שמואל נישא אל המדוברת בשעה טובה ומוצלחת, ובסיקיעתא דשמיא עלה חיוונו יפה, וזכו להתברך בכל ברכות טוב.

מני אז למד אותו חסיד על נפשו שלא להתחכם ולגשת תמיד בכל דבר בתמימות ובישרות, ובפרט בשאלות השידוכים. בראותו שאין הצדיקים סובלים כזב ועקמימות רק 'תומת ישרים תנחם' (משלי יא, ג) וכד"א (שם ז, ט) 'הולך בפתם ילך בטת ומעקש דרכיו ידע'.

אל מרן הסטייפלער צוק"ל בעל 'קהלות יעקב' (י"א: כ"ג אב) נכנס יהודי אחד בקובלנה שאשתו צועקת ורוטנת עליו תדיר, ואינו יודע להשית עצות בנפשו, ואולי עדיף לו להתגרש.

שמע הסטייפלער את בעייתו, התחייך ואמר: 'דער מין זענען אלע אזוי...' [אנל חסן הזה סתם ככה...]. איך צריך להתגרש ולקחת ללב כל כך, שכן טבעה של האשה הוא להרויץ את מרידותה בפני בעלה, ובזכות הווייתו וההבלגה תוכה בודאי לפירות טובים ואנאמים.

על דרך אומנם ז"ל בפרק כיסוי הדם (תולין פ"ט): "אמר רבי אילעא, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שכולם את עצמו בשעת מריבה, שנאמר (וי' כג, י) 'תולה ארץ על בלימה' ע"כ. ואם העולם כולו מתקיים בשביל, כל שכן וקל וחומר עולמו הפרטי וביתו שלו בעצמו, שבשכר ההבלגה ובליסת פיו, כדרכם של הנעלבים ואינם עולבין שומעים תורתם ואינם משיבים בודאי יזכה לבית טוב וישר יעלה ויצלח כגון רעוב לתפארת בית ישראל.

וסיפר לי איש נאמן שבדידיה הוי עובדא, כאשר מצב השולם בית בביתו לא היה בכי טוב, ולאחר שנים של סבל הוא החליט להתגרש ולהתפטר מכל הצרות, ונכנס להתייצג על כך עם רבו הרמ"א רבי אשר פריינד צוק"ל.

סנט בו רבי אשר: וכי מה חושב אתה, שאפשר לברוח מרובוט של עולם? אם משמים רוצים שתסבול מן האשה, הרי אני מבטיח לך נאמנה שתסבול מן אשה השניה עוד יותר מן הראשונה! לא תברח מאת ה'!

והנה פתאום תפס האיש – לאחר תגובה נמרצת שכזו – שבעצם הבעיה היא בו בעצמו, שכן מצד החפצא של הצרות הרי אי אפשר לברוח ואם כן אפוא אין הבעה אלא בגברא...

לפיכך החליט לתקן את עצמו בתיוקן שהועידו לו מן השמים ולקבל את הכל באהבה ובשלוה. הוא נשאר עם אשתו על אף כל מגרעותיה, פרנסה ושומר עליה, ודאג לכל מחסורה. וכעבור תקופה שהחזיק יפה במהפכתו הגיע השינוי המיוחל, ונעשה שם שלום בית מכוון, אף כי לא השתנתה במידותיה ובאופייה, אבל ביניהם נעשה שלום וזכו לפירות טובים ומבורכים, וברוך השם כבר השיא את כל ילדיו, והקים משפחה לתפארת!

(מסחרין י"א, א) "אמר רבי מאיר, בזמן שאדם מצטער, שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מרועי, ופירש רש"י (מסחרין י"א, א) "כמו שהאדם שיוע ויפן אומר, ראשי כבד עלי חרועי כבד עלי".
אך את זאת צריך לדעת היטב, שבשעה שמבקש על צרותיו הפרטיות יזכר וישים אל לבו – באמת ובתמים – גם את צער השכינה הקדושה המתיסרת בייסורים נוראים ואין לה סנח לכך

זה ודאי, כי ודאי הדבר שמוחר. ולא זו בלבד, אלא בשעה שנמצא האדם בצער, הוא צריך לבקש מאת הקב"ה שישלם ממנו כל מיני חולי וכל מיני מדוהה ושאר כל צרות ותקנות בישין. שהלא ידוע, שבשעה שהאיש ישראל נמצא בצרה ומצוקה, גם השכינה הקדושה מצטערת בצער, וחלילה מלהשחות את השכינה טובלת בצערה. וכדאמרו רבותינו במשנה

רוצה להכניס אצלך טעם טוב
לשבתות הקיץ הארוכים?
 הפט המיוחד, עם התוכן המרתק והמדריך, שלא תפסיד לקרוא
 ולהפנים לקחי מוסר לעבודת ה'
 עם סט כזה כבר לא תסאל את עצמך "איזה סיפור אוכל לספר לילדים ותלמידים"

ספר
טיב המעשיות
 המשה פרטים

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפזורה
 הפצה ראשית, לפרסום הספרים בהתאם לתקופת פרסום 03-6194114

שהציע הרבי לפניו בדרך מוזרה שכוון... אבל הרבי אמר לו שאין לו לחשוש כל כך, מחמת שבתור מרא דאתרא יודע ומכיר הוא נאמנה שאף כי המשפחה איננה בעל ייחוס גדול, הרי מדובר כאן בנערה בעלת מידות טובות ומיוחדות מאוד, צדקת ובעלת ידאת שמים. ואילו את חכמתה וכישרונה אין צריך לציין, אחר שנוכח במו עיניו בפקחותה הגדולה בהמצאה שחידשה ברע אחד מדברי רש"י ז"ל...

שמה הבחור על דרך התיוון המופלאה שהמציא לו הצדיק, ונתן את הסכמתו בדבר. שלח אפוא הישמש משה לקרוא את הורי הנערה המדוברת, אשר התפלאו מאוד לקבל הצעה מיוחדת ומיוחדת שכזו, הם לא פיללו כלל שיזון לחתן גדול וצדיק מעוטר בכל המעלות ומוכתר בכל מידה נכונה, אבל הרב מרא דאתרא אמר להם שבעיניו נראית זו הצעה טובה וישרה ומתאמת, ועד מהרה נתנו אף הם את הסכמתם לשידוך.

ואז מירר הישמש משה לשלוח טלגרמה דחופה אל המראה יחזקאל שבדעש, שיבוא נא תיכף עם זוגתו הרבנית לאוהעל, לפי שמצא שידוך הנון וטוב עבור בנם יקידם הנמצא עתה גם הוא באוהעל.

תיכף משקבלו המראה יחזקאל ואשתו את הטלגרם מיררו לצאת לדרכם האוהעל, ועם הגיעם הציע לפניהם הישמש משה דברים כהווייתן. מתחילה התאכזבו הם לשמוע שמדובר במשפחה פשוטה ביותר, כשהאב המוחות' לא רב ולא רבנן, רק מוכר קישואין בעלמא... אך הישמש משה דיבר על ליבם, שמעלותיה של המדוברת שווים יותר מכל יחוס שבעולם, בהיותה צנועה וחסודה וניחונה במידות נפלאות בחכמה לב ובבינה יתרה, והלא גם יצחק אבינו ע"ה נשא לאשה את רבקה אימנו ע"ה בשביל מידותיה הטובות אף שמשפחתה לא היו צדיקים גדולים... - הבחור מצידו הוסיף גם הוא להפציר רבות באביו ובאימו, שעל אף שאין כאן 'משפחה מיוחסת' ברצונו מאוד דווקא בשידוך זה, כדי שיוכל לחתן בזה אותה ראה אחת שבאה לידו בשגנה.

ואכן לאחר שבידורו היטב אודות הנערה ומשפחתה ומצאו שמדובר במשפחה טובה וישרה של אנשים תמימים ישרי דרך, ובעיקר אחר שבדקו היטב את טיב הנערה המדוברת וראו בה שאכן היא כלי מחזיק ברכה לתפארת נתנו אף הם את הסכמתם. הישמש משה שמח מאוד על שזכה להיות השושבין המביא את השידוך הטוב דגן, ובמעמד סגירת התנאים שנחתמו בביתו על שולחנה, פנה אל בני הזוג המאושר ואמר, מבטיח אני לכם בזכות זו המצוה, שעתידיים אתם להביא פירות טובים ומשובחים של דורות ישרים צדיקים וגאונים, וחפץ ה' ביכם יצליח.

ואכן התקיימה בהם ברכתו של אותו צדיק, ומוזיון עליון זה יצאה וגם ניצבה שלשלת גדולה ומפוארת של רבנים גאונים וצדיקים מפורסמים לשם ולתפארת בית ישראל.

ברכת מזל טוב
לראש נשא יקרא, נשא בית מדרשו,
החמור לכל צדיק הקדוש בכלל ובפרט,
הרב שמואל גרשטיין שליטא
עוד תלמיד
לרגל נישואי בנו בשמחת
ויהא רשעא מן שמאי שרצה לראות נח
ממנו ומכל יוצאי חלציו

בהסתכלות מכוונת. ישב אפוא הבחור הצדיק כשנפשו מרה עליו עד מאוד, והוא ממרר בבכיות, דמעות רבות זלגו מעיניו, כאשר מורך עלה על ליבו וחשש שמא כל קנייני הקדושה שקנה ביגיעה רבה ועצומה במשך הזמן יתנדפו ממנו מחמת הראיה האסורה... חבריו הצדיקים ניסו לדבר אל ליבו שאין כאן אלא מכשול, ובתשובה טובה בודאי ניתן לחתן, אבל דבריהם לא התקבלו על ליבו ובשום אופן לא מצא מנוח למר נפשו.

כשנמשכו הבכיות שעה ארוכה והבחור לא נרגע, חשש בעל האכסניה לשלומו, הוא נקש על הדלת ביקש את סליחתו של הבחור על ההפרעה וניסה לשלול לספר לפניו את אשר מעיק כל כך על ליבו, כאשר כבר הורה החכם סכל האדם בספר החכמה (משלי יב טז) "דאגה בלב איש ישיחנה", אולי אוכל לעזור לך ולסייע בעצה טובה?

מתחילה ניסה הבחור לדחות, שזו דבר פרטי שלו ואינו נוגע לאנשים אחרים, אך משהפציר בו האיש ושאלו שוב ושבו מה מציק לו כל כך, נפתח ליבו של הבחור וסיפר את המקרה המביש שקרה לו בשוק, כשנכשל בהסתכלות באותה ריבה בעקבות דבר החכמה שהשמיעה לו.

כששמע בעל האכסניה את צער, הציע לו שלמחר ייכנס אל הרב הצדיק המרא דאתרא והוא בגדולתו בודאי ימצא מזור לנפשו ותיקון לשמחתו.

שמע הבחור ליעצות של האיש, ולמחרת בעת כניסתו בקודש פנימה שפך את ליבו אודות אותו מכשול שבא לידו, וביקש דרך תשובה ותיקון על אותו עוון.

הרהר הצדיק קמעא בדרכי תיקון אותה העבירה, ולאחר כמה דקות אמר בשמחה, דומני שיש פתרון טוב בדבר, וישנה דרך להפוך אותה עבירה למצוה...

הכיצד? - תמה הבחור. פשוט מאוד! - אמר הרבי בעוצם גאונותו, הא גרסין בריש פרק

האיש מקדש (קידושין טז) "אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמה יראה בה דבר מנוע, ורחמנא אמר (ויקרא יט, יח) 'זאהבת לרעך כמור'. ונפסק להלכתא בהלכות קידושין (אבן עזר סי' לו ע"ט).

ואם כן הרי יש לנו עצה טובה בדבר, כאשר תקדש אותה נערה ותהיה לך לאשה, שבוה נמצאת אותה הסתכלות שבאה לידך נהפכת מן העבירה למצוה, כאשר מצווים אנו בדת תורתנו הקדושה להסתכל באשה כדי שלא תתנהג עליו ורחמנא אמר 'זאהבת לרעך כמור'... וכאותה ששינו במשנתנו שלהי מסכת תענית (כו:), "בחור, שא נא עיניך וראה מתחילה נדהם הבחור מן הצעת השידוך

לאדם שצריך לחולל 'מהפכות' בעולמו כדי לצאת מן הכאב והייסורים ולברוח מהם... - אך כל מה שנדרש מאותו אדם היה רק להחליט' בנאמנות שזוהו טוב עבורו: כי כך הועילה לו ההשגחה העליונה. וממילא 'לילה' שבעצם טוב הוא בשבילו, וכנראה צריכים הם לתקן כל מיני תיקונים בקשיים ובייסורים שעברו בדרכם. ולאחר שבא הגברא אל תיקונו, נעשה ממילא גם השינוי בתפוצא... והתפרק הכל לטובה ולברכה.

בבחרותו למד הרה"ק רבי מנחם מענדל בעל המעגלי צדק 'צוק'ל מדעש, בנו יחידו של הרה"ק בעל המראה יחזקאל 'צוק'ל, בשיבתו המפורסמת של מרן החתם סופר 'צוק'ל שבעיר הרמה פרשבורג עם סיום הזמן בפרוס חודש ניסן, כשנסעו בחורי הישיבה לביתם לקראת חג הפסח וכנס הבחור להיפיד מרבו החתם סופר. לאחר שבידורו החתם סופר בכל ברכותיו, בטרם נתן לו את ברכת הדרך, ביקש ממנו בהיות שבדרכו לדעש עובר הוא בנסיעתו דרך העיר 'אוהעל' שבהונגריה ויאלץ על שטובו להיכנס אצל רב העיר הרה"ק בעל 'ישמש משה' 'צוק'ל, לקנות שם תורה ועבודה, כי גדול מרבן שמו והתפרסם בכל המדינה בהשפעתו הגדולה על לב בחורי ישראל בתורה וקדושה.

שמע הבחור לצעת רבו, ויצא בלוויית כמה מחבריו בחורים מופלים מתלמידי 'החתם סופר' ובשליחותו לחצירו של אותו צדיק. בהגיעם בדרכם אלי העיר 'אוהעל' נכנס הבחור עם חבר מרעיו העיר, ותיכף חיפשו אחר מקום הצדיק, עד מהרה מצאו את בית מדרשו הגדול של המרא דאתרא ונכנסו לביתו לברכת השלום.

הישמש משה נתן להם את ברכתו, [ואף שאל מהם ובירר אודות כמה הנהגות של רבם החתם סופר, ואין כאן מקומו], אבל דווקא עם הבחור דגן מדעש משום מה לא רצה להאריך עימו כלום בשיחתו, רק ביקשו שיבוא לפניו למחרת.

יצא אפוא המעגלי צדק עם חבריו העיר, ולאחר שסידרו לעצמם מקום אכסניה ללינת הלילה, ירד הבחור אל השוק המקומי כדי לקנות לו איזה דבר מאכל, שישעזעונו לעת ערב.

בדרכו בשוק הרומה חלף על פני חנויות שונות, עד שראה לפניו חנות אחת של פירות וירקות, ובפתח החנות עמדו מוצגים כמה ספירות העונה טובים ויפים הוא נעצר בדרכו וניגש לבדוק את טיב הסחורה המוצעת באותו דוכן למכירה. על המדף היו מונחים כמה 'מילונים' טריים, אך כשהתקרב לבדוקם הם נראו לו קשים מדי, ועדיין אינם ראויים לאכילה, לפיכך סב על עקבותיו ופנה לצאת מן החנות להמשיך בדרכו.

והנה בעומדו כך בפתח בדרכו החוצה, שומע הוא את קולה של הנערה המוכרת שישבה בפנים בחוככי החנות ואמרה: 'צדיק זה בא לבית מלוני, ויפטר בלא מילענע...' [על משקל דברי רש"י ז"ל בפרשת ויצא (בראשית טז ו:)] בני יצחק אבינו ע"ה: 'צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה' (חולין גא), רמזה לו 'בבית מלוני' על שם המילון שבדק, ויצא בלא מילנע...]

לשמע ההברקה המוחכמת נהנה המעגלי צדק, ומתוך התפעלותו סיבה את ראשו בלא משים להסתכל פנימה לראות מי הממציא דבר חכמה שכזה, ובתבונה בעלמא ראה את אותה נערה שעמדה ליד הדוכן למכירת הפירות מבטרים הצטלבו זה בזה, אך תיכף יצא המעגלי צדק חוצה והמשיך בדרכו.

והי לעת ערב בהגיעו החדרה אל בית אכסנייתו, נתן הבחור אל ליבו את אותה הסתכלות באשה שבאה לידו היום, וכדרכם של 'מארי דחושבנא' החל ליבו נוקפו על אותה שגנה שיעצה מתחת ידו. הוא החל בוכה ומבכה במר נפשו על המכשלה הזו, כאשר מעולם לא אירע לו כזאת, שהיה רגיל מעודו בשמירת העיניים בקדושה וטהרה מעליא ומעולם לא נשא את עיניו להסתכל בנשים ח"ו, והנה כאן נכשל באותו עוון המר של "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לו), הגם שהיה זה בשגנה בלא משים מכל מקום הפגם בעיניים כבר נעשה וכדרך שרמזו בלשון (וי"ט טז) "עין רואה והלב חומד וכר", שאפילו בראיה בעלמא פוגם מאוד, ולא רק

על הברכה יעמוד

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | **התורמים להפצת העלון** | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצ"ב

לע"י הרב יעקב מיכאל צול בן החבר הרבי ישראל צול מיינר ולבני אלו שפיט תנצבה.	יוסף בן טילה ווא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה ווא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה ולבני י' סיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחטיא רבי ישראל יצחק ולבני יח נסלה תנצבה.	גרפצ'יק טל: 02-5002321 גרפצ'יק	קשת הרשת מחשבי יח"צ וידידות מכירות 02-6257948 info@keshet-harshet.co.il	גל פז
---	--	--	---	--	---	--------------------------------------	--	-------